

GroEIFonds-aanvraag voor betere probleem- en conflictoplossing

Onze samenleving loopt vast doordat in te veel praktijken problemen ontstaan, die nogal vaak onnodig leiden tot conflicten, waarvan vervolgens juridisering leidt tot langdurige processen met hoge kosten en onbevredigende uitkomsten. Dat geldt niet alleen bij aardbevingsschade, overlast, echtscheidingen en toeslagenouders, maar zeker ook bij zakelijke-, ruimtelijke, handhavings- en vergunningsproblemen.

Beter werkende probleem- en conflictoplossing is van enorm belang: voor onze economie, voor ons welbevinden en uiteindelijk ook voor vertrouwen in overheid en rechtsstaat. De oplossingsroutes moeten de grote uitdagingen van deze tijd (armoede, inclusie, klimaat, landbouw, woningbouw, duurzame energie) veel sneller kunnen vertalen naar lokale toepassing. Probleem- en conflictoplossing verdient meer aandacht en capaciteit die de samenleving beter laat functioneren.

Wij denken dat het Nationale GroEIFonds een kans biedt om beter werkende probleem- en conflictoplossing te ontwikkelen en in praktijk te brengen. Samenleving breed. Met de mogelijkheid dit eventueel te exporteren naar andere landen die met vergelijkbare uitdagingen kampen.

Daarom bereiden we met zoveel mogelijk relevante partners een aanvraag voor bij het Nationaal GroEIFonds. De aanvraag richt zich op 5 onderdelen die er samen voor zorgen dat we de ontwikkelcapaciteit zo versterken dat we deze complexe opgave beter aan kunnen.

De 5 onderdelen zijn:

- **Data** over aantal, impact en uitkomsten van conflicten, met de tijd en energie die ze kosten. We willen voortdurende verbetering in die uitkomsten. Dat kunnen we alleen zien, als we heel goed gaan meten. Verbetering begint bij goed meten.
- **Evidence implementeren.** We willen voortbouwen op bestaand onderzoek over probleem- en conflictoplossingservaringen. Over hoe problemen en conflicten vaak wel worden opgelost. Over hoe ze kunnen escaleren of juist snel tot bevredigende uitkomsten leiden. Wat efficiënt is. En wat effectief. Bestaand fragmentarisch onderzoek en ontwikkeling heeft een impuls nodig, zodat goed begaanbare en onderbouwde routes ontstaan voor de meest urgente soorten problemen en conflicten
- **Productie.** We willen zorgen dat "wat werkt" ook voor iedereen beschikbaar komt. Dat vergt verbreiding bij overheden, rechtbanken, juridische beroepen en ondernemingen, van nieuwe probleem- en conflictoplossingsproposities, van (IT-)systemen die dat kunnen ondersteunen, van duurzame financiering enz. Stap voor stap willen we nieuwe probleem- en conflictaanpakken toegankelijk en toepasbaar maken voor de miljoenen conflicten die jaarlijks in Nederland ontstaan.
- **Ontwikkeling ondersteunen.** Het kan zijn dat we gaandeweg ontdekken dat overheidsbeleid innovatie beter kan ondersteunen. Denk bijvoorbeeld aan een systeem van certificering. Of om onderhoud aan een gezamenlijke infrastructuur.
- **Beweging.** Het vijfde deel van dit voorstel zorgt dat er continue en vol te houden verbeteringsprocessen ontstaan, waarin voortdurend nadere innovatie plaatsvindt rondom steeds betere probleem- en conflictoplossing.

Onze inzet is dat in 2030 80% van de meest urgente problemen en conflicten kunnen worden voorkomen of opgelost. Op een manier die door de meeste betrokkenen als rechtvaardig ervaren wordt, met uitkomsten waarmee mensen verder kunnen, liefst binnen een jaar. Nu zijn we daar nog ver van af. Dit project kan een structurele impuls geven aan een beter functionerende economie en samenleving – doordat we het zand in de raderen vervangen door olie – daarom ook lijkt het groEIFonds de aangewezen plek voor deze investering.

De komende maanden bouwen we stap voor stap aan een sterke coalitie en aan de verdere uitwerking van het plan. Voortbouwend op de inspanningen van de vele professionals, bestuurders, onderzoekers en politici die al aan betere probleem/conflictoplossing werken. Meer info bij het verkenningsteam Conflictoplossing GroEIFonds dat in de komende tijd wordt omgevormd tot een kernteam met een adviesraad uit maatschappelijke, economische en ruimtelijke omgevingen.

Maurits Barendrecht, Krijn van Beek, Liesbeth Hulst.

Geadviseerd door Celine van Soest (Erac), Stavros Zouridis (UvT) en Wiet van Meel (Pontifax)